

Dosarul nr. Ire-126/2022
(1-20138055-01-1r/e-06102022)

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Cojocaru Dorin în numele condamnatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2022,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.11.2020 - 24.05.2022;

Instanța de recurs: 15.06.2022 - 23.06.2022;

Instanța de recurs în anulare: 06.10.2022-14.12.2022.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24 mai 2022, Nataenco Maxim a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 220 (două sute douăzeci) ore cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

S-a explicat condamnatului că în conformitate cu prevederile art. 67 alin. (3) Cod penal, în caz de eschivare cu rea-voință de la munca neremunerată în folosul comunității, ea se înlocuiește cu închisoare, calculându-se o zi de închisoare pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a încasat din contul lui Nataenco Maxim în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 2896 (două mii opt sute nouăzeci și șase) lei, ca plată pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 202006P0332 din 28 august 2020.

Permisul de conducere nr. XXXXX din 27.04.2020 eliberat pe numele lui Nataenco Maxim, ridicat la data de 28.06.2020 în cadrul cauzei penale nr. 202003076– care se afla la materialele cauzei (f.d. 21), a fost remis Agenției Servicii Publice în termen de 10 zile de la intrarea sentinței în vigoare, pentru nimicire.

Până la intrarea sentinței în vigoare în privința inculpatului s-a aplicat măsura preventivă obligarea de a nu părăsi țara, apoi măsura se va revoca.

Pentru a se pronunța în cauza dată în sensul enunțat, instanța de fond a constatat că, Natacenco Maxim la 28.06.2020, aproximativ la ora 02:35, acționând cu intenție directă și având scopul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante, încălcând cerințele art. 14 din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căruia conducătorului de vehicul i-i este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere, a urcat la volanul automobilului de model „BMW”, cu XXXXX și i-l conducea pe străzile XXXXX.

În timp ce realiza intenția sa infracțională, deplasându-se pe XXXXX, Natacenco Maxim a fost stopat de către colaboratorii Inspectoratului Național de Securitate Publică și fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a fost condus la Dispensarul Republican de Narcologie, unde în rezultatul examinării atât a stării psiho- funcționale, cât și a mediilor biologice colectate de la acesta, conform procesului-verbal nr. 8524 din 28.06.2020 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, s-a stabilit că Natacenco Maxim se afla în stare de ebrietate provocată de stupefiante (opioace).

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Natacenco Maxim a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: „conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate produsă de droguri sau alte substanțe cu efecte similare.”

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată, *avocatul Dorin Cojocar* în numele inculpatului a înaintat recurs ordinar, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Natacenco Maxim să fie achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea recursului declarat s-a invocat că, practic întreg probatoriul acuzării se baza doar pe declarațiile martorilor, care sunt inspectorii de patrulare. În speță se rețin prevederile art. 251 Cod de procedură penală, adică încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale, făcând referire la procesul verbal privind constatarea faptului de consumare a alcoolului nr. 8524 din 28.06.2020. Astfel, lui Natacenco i-a fost prelevată ca probă biologică doar urina și nu era indicată data și ora când s-a emis concluzia examinării medicale, pct. 14; nu era indicat de cine a fost întocmită concluzia, ceea ce trezește dubii în privința datelor din procesul verbal menționat supra, emis de Dispensarul Narcologic, recunoscut ulterior ca probă prin ordonanță. Or, la data de 19 iulie 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a aprobat noi norme de recoltare și analiză a probelor biologice pentru stabilirea alcoolemiei, consumului de droguri și de alte substanțe psihotrope, de medicamente cu efectele

similare acestora. Potrivit noilor norme, probele biologice sunt recoltate de către instituțiile medico-sanitare, abilitate cu dreptul de efectuare a examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei. Normele stabilesc că recoltarea probelor biologice constituie o urgență medicală și nu poate fi refuzată de nici o instituție medico-sanitară abilitată cu acest drept, iar refuzul duce la atragerea la răspundere disciplinară a personalului medical implicat, cu excepția situațiilor, în care prin prelevare se pune în pericol viața persoanei testate. Recoltarea probelor biologice se va efectua în baza solicitării organelor de drept, conducătorilor instituțiilor sau organizațiilor, precum și în baza adresării personale a cetățenilor. Pentru determinarea drogurilor și altor substanțe psihotrope, de medicamente capabile să influențeze comportamentul se recoltează o singură probă (cel puțin 10 ml) de sânge și în mod obligatoriu 50/100 ml de urină. În instituțiile medicale speciale, în care nu se poate efectua recoltarea sângelui, precum și în cazul refuzului de recoltare, acest fapt se menționează în mod expres în Procesul verbal al examinării medicale, precizându-se motivul nerecoltării. Astfel, se observă că, un refuz din partea inculpatului privind prelevarea de sânge nu exista. Rezultatele din acest raport veneau în contradicție cu cele din procesul verbal privind constatarea faptului de consumare a alcoolului nr. 8528 din 28.06.2020, în care a fost respectată procedura de colectare fiind preluate analize biologice atât din sânge cât și urină, fiind o concluzie „treaz la opiacee”. Partea apărării reiterează poziția referitor la faptul că probele aduse de acuzare nu coroborau între ele, dar că a consumat o chiflă cu mac și scorțișoară, iar potrivit concluziei din raportul de expertiză judiciară care preciza că concentrația alcaloizilor din opiu (în urma consumului de mac) se elimină peste circa 72-100 ore cu urina.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2022, a fost respins ca inadmisibil recursul avocatului Dorin Cojocaru în numele inculpatului, cu menținerea sentinței contestate fără modificări.

4.1 În motivarea concluziei sale, instanța de recurs a menționat că, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetate în prima instanță și verificate în instanța de recurs, s-a constatat că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare și anume comiterea de către Natacenco Maxim a infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal conform semnelor manifestate prin conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate produsă de droguri sau alte substanțe cu efect similar.

Instanța de recurs, analizând declarațiile martorilor Trofim Nikon, Chiriac Gheorghe, Botezatu Maia, Roșior Gheorghe, prezentate în cadrul audierii la organul de urmărire penală cât și în instanța de judecată le-a considerat consecvente și clare, ce coroborează cu probele prezentate în sprijinul învinuirii, care, în ansamblu, combat versiunea inculpatului de nerecunoaștere a vinei și, respectiv, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate produsă de droguri sau alte substanțe cu efecte similar, consideră că

acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului, și coroborează cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată.

În acest context, instanța de fond justificat a stabilit că nu sunt careva divergențe între examinarea medicală, testarea urinei, testarea alcooscopică și concluzia medicală.

Cu referire la argumentele recurentului, precum că de către partea acuzării n-au fost prezentate probe concludente care ar putea fi puse la baza sentinței de condamnare astfel că în privința inculpatului urma să fie emisă o sentință de achitare, s-a reținut că instanța de fond justificat le-a apreciat critic, ca fiind o poziție de apărare, acestea aveau un caracter declarativ și nu se confirmau prin careva dovezi.

Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în recursul declarat, nu și-au găsit confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale, or inculpatul, fiind conducător auto, cunoștea cu certitudine că este interzisă conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante, motiv pentru care instanța de recurs a respins solicitarea recurentului de a emite o sentință de achitare în privința inculpatului.

La fel, nu s-au reținut afirmațiile părții apărării precum că în acea zi a consumat o chiflă cu mac și scorțișoară, iar potrivit concluziei din raportul de expertiză judiciară care preciza că concentrația alcaloizilor din opiu (în urma consumului de mac) se elimină peste circa 72-100 ore cu urina, precum și faptul că nu i-au fost explicate drepturile inclusiv și dreptul la apărare, instanța de recurs le-a respins ca fiind declarative și formale, reprezentau poziția de apărare, ce nu corespundea adevărului și urmăreau scopul de a evita răspunderea penală.

Argumentele invocate de partea apărării nu aveau suport probatoriu, iar în acest sens nu au fost prezentate careva probe care în coroborare cu cele anexate la materialele cauzei ar fi demonstrat contrariul învinuirii.

Subsidiar la cele ce preced, corect s-a statuat că infrafracțiunea comisă are un pericol social ridicat, făcând parte din domeniul securității circulației rutiere și exploatarea mijloacelor de transport, ca parte componentă a securității și ordinii publice, condiționată de neadmiterea la circulația rutieră a persoanelor în stare de ebrietate și, având în vedere că la etapa actuală mijloacele de transport prezintă un grad sporit de pericol, iar conducerea acestora de către persoane în stare de ebrietate reprezintă un grad și mai avansat de pericol. În astfel de circumstanțe instanța corect a conchis că scopul pedepsei putea fi atins doar prin aplicarea față de inculpat a răspunderii penale.

La capitolul numirii pedepsei, instanța de recurs a considerat concluzia instanței de fond corespunzătoare stării de drept, dar și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale.

Așadar, la adoptarea sentinței, individualizând pedeapsa principală, instanța de fond a respectat prevederile art. 96, 385 alin. (1) și 394 alin. (1) și alin. (2) Cod

procedură penală, conform căreia instanța era obligată să indice în partea descriptivă a sentinței/deciziei care sunt circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

Astfel, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de recurs a reiterat și faptul că, instanța de fond corect a stabilit întinderea sancțiunii sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, fiind aplicată și anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, reieșind din circumstanțele cauzei, caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii, de persoana vinovatului, de faptul comiterii de către acesta a unei infracțiuni ușoare, instanța de recurs a concluzionat că pedeapsa aplicată ar fi în măsură să contribuie la sancționarea acestuia, precum și la atingerea scopului pedepsei penale, pedeapsa aplicată fiind una atât echitabilă cât și justă.

Totodată, justificat s-a concluzionat încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 2896 lei, or acestea au fost suportate pentru efectuarea expertizei judiciare finalizată prin raportului nr. 202006P0332 din 28.08.2020.

4.2 În conformitate cu prevederile art. 466 Cod de procedură penală, hotărârea instanței de recurs a devenit irevocabilă.

5. Împotriva deciziei instanței de recurs, *avocatul Cojocaru Dorin în numele condamnatului a declarat recurs în anulare*, prin care solicită casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2022 cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că, citațiile pentru ședința de la Curtea de Apel Chișinău atât apărătorului cât și inculpatului au fost efectuate prin telefonogramă cu câteva zile înainte. La ședința din 23 iunie inculpatul nu s-a prezentat fiind bolnav, iar recurentul în calitate de apărător a solicitat amânarea ședinței. Pe când instanța contrar prevederilor art. 321 Cod de procedură penală, a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului. Prin urmare, conform art. 8, 441 Cod de procedură penală instanța de recurs a agravat situația inculpatului ceea ce este interzis atât de Codul de procedură penală cât și de jurisprudența CEDO.

În consecință, recurentul a conchis că instanța de recurs ordinar nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil în cauza dată, hotărârea fiind adoptată contrar prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către Colegiul penal.

Or, Colegiul reiterează că dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează exhaustiv care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare, și anume, că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar alin. (2) al aceluiași articol, prevede că, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Conform art. 456 alin. (1) coroborat cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 455 Cod de procedură penală.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală.

Recurentul contestând decizia în cauză, în recursul în anulare declarat, nu a invocat nici un temei prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede temeiurile pentru recurs în anulare, care sunt expres și limitativ stipulate de lege, normă, din care rezultă că, motivarea recursului trebuie să se refere numai la aceasta, cu indicarea expresă a temeiurilor pe care se întemeiază.

Colegiul remarcă și faptul, că dezacordul recurentului cu concluziile instanței este o opinie proprie al autorului recursului în anulare, care solicită casarea hotărârii instanței ierarhic inferioare, dar aceste argumente nu constituie viciul fundamental valabile pentru o redeschidere a procesului penal.

Astfel, Colegiul penal constată că recursul în anulare declarat de recurent nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute la art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, iar Colegiul penal nu este în drept să-l completeze cu circumstanțe în drept, care l-ar justifica.

În baza circumstanțelor expuse, Colegiul penal consideră că recursul în anulare declarat în prezenta cauză penală, urmează a fi declarat inadmisibil, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Cojocaru Dorin în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe *Natacenko Maxim XXXXX*, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 10 februarie 2023.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun